

Bankzitter

Ton Lenders

Foto: Ton Lenders,
Luleå (S) - 2016

Op meerdere schaakborden spelen

Wetenschap heeft iets idealistisch, maar tegelijkertijd is het een keihard gevecht om eer en prestatie. Dat betekent dat de wetenschapper op zijn vakgebied moet excelleren en zoveel mogelijk publicaties van unieke onderzoeksprojecten op zijn naam moet hebben staan. De universitaire professor beheerst idealiter, naast de vakinhoud, echter ook de vakdidactiek en de pedagogiek. Gedurende mijn tijd schortte het aan die laatste twee nogal en vergaarden we onze kennis vooral uit collegedictaten die door ouderejaars in omloop werden gebracht. Ik weet niet of de wereld in dat opzicht veel is veranderd. Tegenwoordig wordt van de wetenschapper ook verwacht dat hij zijn vak in het publieke domein kan presenteren en zo kan zorgen voor fondsverwerving. Maar we heten natuurlijk niet allemaal Freek Vonk of Erik Scherder die te pas en te onpas worden opgeroepen in *De Wereld Draait Door* om voor Henk en Ingrid een wetenschapsshow op te voeren. Deze *Spielerei* leidt af van serieuze ethische problemen die in de meeste (gezondheids)wetenschappen al lange tijd aan de orde zijn.

De Chinese wetenschapper He Jiankui had in elk geval nog nooit van ethiek gehoord en presenteerde vol trots de gemanipuleerde tweeling Lulu en Nana die niet vatbaar waren voor HIV, de zoveelste stap

naar de vervolmaking van de mens. Hij maakte gebruik van de crispr-cas techniek, waarmee naar hartenlust in het DNA geknipt en geplakt kan worden. Tot dan toe bestond er echter een ethische grens die voor de meeste wetenschappers getrokken was bij de manipulatie van menselijke embryo's. Dat een Chinees deze grens overschreed is niet verbaazingwekkend omdat het oosterse confucianisme helemaal gericht is op verbetering van al het goede in de mens. De Chinese rechtstaat dacht daar (onder druk van het buitenland) toch iets anders over. Maar met de veroordeling van He Jiankui is het probleem uiteraard niet de wereld uit. De menselijke moraal zal blijven schuiven. Wat gebracht wordt als verbetering, zou ook best de ondergang van de soort kunnen inleiden. Er is door sommige wetenschappers een weg ingeslagen die leidt tot de creatie van een supermens die helaas alleen voor de rijken der aarde zal zijn weggelegd. Dat krijg je als je focus niet breed genoeg is en je de volgende zetten niet goed voor ogen hebt. De gewone man moet opnieuw in gele hesjes de straat op. Genetische manipulatie bij de mens is de doodsteek voor zijn nageslacht.

Betekenis: Zijn aandacht moeten verdelen over meerdere taakgebieden.